

Tjänstereseförsäkring

Gäller från och med 1 juni 2005

TheCard

Folksam[®]

Allmänna villkor för Tjänstereseförsäkring genom The Card Försäkringsnummer 432039-8664-NF01

I villkorstexten är försäkringsgivaren genomgående benämnd bolaget. Försäkringen gäller utan självrisk för samtliga moment.

Innehåll	Sid
1 Försäkringens giltighet och omfattning	2
2 Självrisk	4
3 Om försäkrad blir sjuk eller råkar ut för olycksfall	4
4 Reseavbrott	8
5 Resgodsskydd (allrisk)	8
6 Avbrottsförsäkring, strejkskydd samt resestartskydd	12
7 Ansvar som privatperson	13
8 Rättsskydd som privatperson	14
9 Överfallsskydd (personskada)	17
10 Självriskskydd	18
11 Allmänna bestämmelser	19

Parterna och försäkringsskyddet

Mellan EnterCard Sverige AB och Folksam har avtal träffats om Tjänstereseförsäkring för innehavare av The Card. Försäkringen tecknas vid ansökan om The Card och premien ingår i kortavgiften.

Försäkringen gäller parallellt med kortinnehavet. Upphör kortet att gälla, upphör också försäkringsskyddet.

Förfrågningar till Folksam

Vid frågor om försäkringen tel 020-56 00 05, eller anmälan om personskada tel 08-772 73 73 och sakskada 08-772 87 20.

Frågor om The Card kontobestämmelser, saldouppgifter med mera kan ställas direkt till The Card, tel 08-441 79 80.

Vid svårare sjukdom, olycksfall eller om försäkrad behöver hjälp utomlands, kontakta:

SOS-International A/S

Nitvej 6

DK-2000 Fredriksberg

DANMARK

Tel: +45 70 10 50 50

Fax: +45 70 10 50 56

Om försäkrad befinner sig i USA, kontakta:

Intercontinental Corporation

135 N Pennsylvania Street

Suite 770 Indianapolis

Indiana 46204

USA

Tel: 1-800-962-6891, (317)-685-8904

Fax: (317)-637-6634

Uppge försäkringsnummer vid kontakt med SOS eller Intercontinental Corporation.

I Försäkringens giltighet och omfattning

I.1 För vilka försäkringen gäller

Försäkringen gäller för de kortinnehavare som valt tjänstereseförsäkring och som har The Card. Försäkringen gäller också för medresenär (max 2 personer), då dessa på uppdrag och bekostnad av företaget/uppdragsgivaren medföljer kortinnehavaren på tjänsteresa.

Försäkrad person är ägare till försäkring som avser honom. Endast person som är stadigvarande bosatt i och försäkrad i allmän försäkringskassa i Norden kan omfattas av denna försäkring.

I.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller vid alla tjänsteresor som är avsedda att vara längst 60 dagar i en följd, även ej betalda med kortet, såväl inom Sverige som till utlandet. Kortare besök på hemorten (längst fyra dagar) räknas inte som avbrott i resan och medför inte att någon ny 60-dagarsperiod påbörjas. Försäkringen gäller inte för skador som inträffat vid besök på hemorten.

Med tjänsteresa avses sådan resa som är beordrad och bekostad av arbetsgivaren/uppdragsgivaren och företas utanför den försäkrades verksamhetsområde/arbetslokal. Tjänsteresan påbörjas när den försäkrade lämnar arbetsplatsen eller bostaden till dess denne återkommer till någon av dessa platser. Resa mellan hemmet och arbetsplatsen räknas inte som tjänsteresa.

1.2.1 Ersättningsmoment

Om försäkrad blir sjuk eller råkar ut för olycksfallsskada

Kostnader	Högsta ersättningsbelopp
Läke-, rese och tandbehandlingskostnader	Nödvändiga kostnader
Merkostnader för hemtransport	Nödvändiga kostnader
Hemtransport av avliden eller begravning på platsen	Nödvändiga kostnader
Nära anhörigs resa till svår sjuk eller avliden	Högst 1 basbelopp
Ny utresa eller ersättningsresa	Nödvändiga kostnader

Vid invaliditet

För kortinnehavare

Ej fyllda 70 år	Högst 1 000 000 kr
70 år och äldre	Högst 100 000 kr

För medresenär

Ej fyllda 70 år	Högst 500 000 kr
70 år och äldre	Högst 100 000 kr

Hjälpmedel vid invaliditet	Högst 1 basbelopp
----------------------------	-------------------

Vid dödsfall

För kortinnehavare

Fyllt 18 men ej 70 år	1 000 000 kr
Före fyllda 18 år och efter fyllda 70 år	25 000 kr

För medresenär

Fyllt 18 år men ej 70 år	500 000 kr
Före fyllda 18 år och efter fyllda 70 år	25 000 kr

Reseavbrott

Merkostnader för hemresa	Nödvändiga och skäligena kostnader
Ny utresa eller ersättningsresa	Nödvändiga och skäligena kostnader

Resegodsskydd

Personlig lösegendom och arbetsgivaren tillhöriga inventarier (varav stöldbegärlig egendom 10 000 kr)	Högst 25 000 kr
Resehandlingar	Högst 15 000 kr
Pengar	Högst 5 000 kr
Resgodsförsening mer än 4 tim	Högst 3 000 kr
Engångsbelopp för merkostnader vid förlust av kontokort, pass, visum samt resehandlingar	Högst 1 000 kr

Avbrottsförsäkring, strejkskydd och resestartskydd

Avbrottsförsäkring efter 12 timmar	Högst 6 000 kr
Strejkskydd	Högst 2 250 kr
Resestartskydd	Högst 10 000 kr

Ansvarsskydd (privatansvar)

Vid personskada	5 000 000 kr
Vid sakskada	1 000 000 kr

Rättsskydd

(för den försäkrade som privatperson)	Högst 75 000 kr
--	-----------------

Överfallsskydd

(i egenskap av privatperson)

Vid personskada	Högst 500 000 kr
-----------------	------------------

Självriskskydd

Avbeställning	Högst 2 000 kr
Hem- och villaförsäkring	Högst 10 000 kr
Bilförsäkring	Högst 10 000 kr

Basbeloppet för år 2002 är 37 900 kronor.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med

- krig, invasion, krigsliknande händelse, inbördeskrig, myteri, revolution och uppror
- upplöpp eller åtgärd av makthavare som obehörigen tagit makten.

I övrigt gäller försäkringen i hela världen.

2 Självrisk

Försäkringen gäller – om inte annat avtalats – utan självrisk för samtliga moment.

3 Om försäkrad blir sjuk eller råkar ut för olycksfallsskada

Blir den försäkrade sjuk eller råkar ut för olycksfallsskada lämna ersättning för nödvändiga och skäligen kostnader enligt nedanstående bestämmelser.

3.1 Följande kostnader ersätts

3.1.1 Läkekostnader

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader för läkarvård, sjukhusvård, läkemedel, behandling och hjälpmedel som föreskrivits av läkare.

Vid olycksfallsskada lämnas ersättning för kostnader som uppkommit inom **fem år** från det skadan inträffade.

Vid akut sjukdom som inte – enligt definition – är att hänföra till olycksfallsskada, lämnas ersättning för läkekostnader som uppkommit inom 60 dagar från första läkarbesöket.

Om vården i Sverige, inte finansieras av offentliga medel, lämnas ersättning motsvarande patientavgiften för offentligt finansierad vård.

3.1.2 Tandvård

Vid akuta tandbesvär (oberoende av orsaken) lämnas ersättning för temporär, akut behandling.

Vid behov av tandläkarvård till följd av olycksfallsskada lämnas ersättning för kostnader enligt nedan. Dock ersätts endast en slutbehandling/permanentbehandling per skada.

Ersättning lämnas för kostnader för nödvändig behandling av tand eller tandprotes som skadas i munnen. Om det redan vid skadetillfället förelåg ett tandbehandlingsbehov vad avser de skadade tänderna, äger Folksam rätt att i skälig omfattning nedsätta ersättningens storlek. Ersättning lämnas även för kostnader för nödvändiga resor för tandbehandling. Resekostnaden ersätts med högst den egenavgift för resor som anges i lagen om allmän försäkring. Billigast möjliga färd sätt med hänsyn till hälsotillståndet ska användas.

För att kostnaderna ska kunna ersättas måste de ha uppkommit inom fem år från skadetillfället. Kostnaderna måste vara godkända av Folksam innan behandlingen påbörjas.

Tandskada som uppkommit vid tuggning eller bitning anses inte som olycksfallsskada.

Vid i Sverige uppkommit behov av tandbehandling kan nödvändiga kostnader ersättas endast för sådan behandling som helt eller delvis omfattas av den allmänna tandvårdsförsäkringens bestämmelser eller som på annat sätt finansieras av offentliga medel.

3.1.3 Resekostnader

Med resekostnader menas

- lokala resor till och från vård och behandling
- merkostnader för resor mellan bostaden och den fasta arbetsplatsen om läkare föreskrivit särskilt transportmedel under behandlingstiden för att försäkrad ska kunna utföra sitt arbete.

Ersättning för resekostnader lämnas under högst fem år efter det att olycksfallsskadan inträffat. För sjukdomsfall erhålls resekostnadsersättning högst 60 dagar efter första läkarbesöket. Ersättning för resor lämnas för det billigaste vanligen förekommande färd sätt med hänsyn till den skadades tillstånd.

3.1.4 Undantagna kostnader

Ersättning lämnas inte för kostnader

- som beror på att vårdbehov förelåg redan då den försäkrade påbörjade resan, försämras hälsotillståndet lämnas ersättning endast för den akuta vården, dock längst 60 dagar från första läkarbesöket
- som kan ersättas från annat håll enligt lag, annan författning, konvention eller annan försäkring.

3.1.5 Merkostnader för hemresa till hemorten

Bedömer behörig läkare på vistelseorten att försäkrad måste återvända till hemorten i Sverige betalas ersättning för merkostnader för hemresa.

3.1.6 Hemtransport av avliden eller begravning på plats

Om försäkrad avlider lämnas ersättning för nödvändiga utgifter för hemtransport. I stället för hemtransport kan Folksam betala begravning på platsen. Vid begravning på platsen lämnas ersättning motsvarande hemtransportkostnaden.

3.1.7 Nära anhörigs resa till svårt sjuk eller avliden

Skälig ersättning lämnas för anhörigs resa från Sverige och åter jämte uppehållskostnader om försäkrad råkar ut för olycksfallsskada eller sjukdom som enligt läkares utlåtande kräver anhörigs närvaro eller för deltagande i begravning på platsen. Ersättning lämnas med högst 1 basbelopp.

Resa från annat land än Sverige kan betalas upp till vad det kostar att resa från Sverige och åter.

Med nära anhörig menas make, barn, syskon, föräldrar, svärföräldrar och styvföräldrar, annan person med vilken försäkrad sammanlever och person som har vårdnad om anhörig inom försäkrads familj.

3.1.8 Ny utresa eller ersättningsresa

Kan den försäkrade enligt behörig läkares utlåtande inte utföra sitt arbete, lämnas efter godkännande av Folksam ersättning till arbetsgivaren enligt följande:

- 1 Måste arbetsgivaren av affärsmässig skäl ersätta den försäkrade med annan person betalar Folksam transportkostnaden för ersättares utresa.
- 2 Ska den försäkrade återuppta sitt arbete efter tillfrisknandet betalas dels transportkostnaden för ny utresa om han hemtransporteras, dels transportkostnaden för eventuell ersättares hemresa.

3.1.9 Vad menas med olycksfallsskada?

En olycksfallsskada är en kroppsskada som den försäkrade drabbas av genom en oförutsedd plötslig yttre händelse (ett utifrån kommande våld mot kroppen – olycksfall). Försäkringen lämnar ersättning för direkta följder av olycksfallsskada som inträffar under försäkringstiden.

Total hälseneruptur (avsliten hälsena) anses såsom olycksfallsskada även utan oförutsedd plötslig yttre händelse.

Med olycksfallsskada jämställs kroppsskada som orsakats av solsting, värmeslag och förfrysning.

Ersättning lämnas också för skada på protes eller annan liknande anordning som användes för sitt ändamål när skadan inträffade.

Samband mellan kroppsskada och någon av de ovan angivna skadevällande orsakerna ska anses föreligga, om övervägande skäl talar för det.

Finns redan ett kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring eller annan kroppsskada) när olycksfallsskadan inträffar eller har kroppsfelet tillkommit senare gäller följande. Kan det antas att kroppsfelet medverkat till att följderna av skadan förvärrats, lämnas ersättning bara för de följder som direkt beror på olycksfallsskadan oberoende av kroppsfelet.

Såsom olycksfallsskada räknas **inte** kroppsskada som uppkommit genom

- smitta av bakterier, virus eller annat smittämne. Infektion på grund av insektsbett eller liknande kan dock ersättas såsom olycksfallsskada
- smitta genom intagande av mat eller dryck
- ingrepp, behandling eller undersökning (skada vid medicinsk behandling) eller genom användning av läkemedel
- förslitning, överbelastning eller överansträngning.

3.1.10 Vad menas med akut sjukdom?

Med sjukdom menas en sådan avvikelse från normalt hälsotillstånd som kräver sjukvård och som inte är att betrakta som olycksfallsskada enligt ovan.

3.2 Invaliditet och dödsfallsersättning vid olycksfallsskada

Råkar försäkrad ut för olycksfallsskada och som leder till invaliditet eller dödsfall lämnas ersättning enligt nedanstående bestämmelser.

3.2.1 Medicinsk invaliditet

Med medicinsk invaliditet menas ett tillstånd där det efter den akuta sjuktiden finns sådan bestående nedsättning av kroppsfunktionen, som fastställs oberoende av den försäkrades yrke- och arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även förlust av inre organ.

Den medicinska invaliditetsgraden bestäms med ledning av en för försäkringsbranschen gemensamt fastställd tabell.

Ersättningens storlek bestäms av invaliditetsgraden och av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet. Ersättningen betalas med så stor del av försäkringsbeloppet som motsvarar invaliditetsgraden.

Rätt till ersättning föreligger när invaliditetstillståndet inträtt, dock tidigast två år efter skadetillfället.

Ersättningen beräknas utifrån det försäkringsbelopp som gällde vid skadetillfället.

Ersättning kan även lämnas om olycksfallsskadan medfört vanprydande ärr, som kvarstår två år efter skadetillfället. Ersättningens storlek beräknas efter det försäkringsbelopp och enligt den särskilda av Folksam fastställd tabell som gäller vid skadetillfället. För försäkrad som fyllt 65 år vid skadetillfället lämnas dock ingen sådan ersättning.

När den medicinska invaliditetsgraden fastställts, lämnas vänteersättning motsvarande 4 procent per år av det belopp som motsvarar den medicinska invaliditetsgraden. Ersättningen beräknas för tiden från det att invaliditetstillstånd inträtt – dock tidigast från och med två år efter det att skadan inträffade – fram till utbetalningsdagen. Vid vanprydande ärr lämnas motsvarande vänteersättning från det att bedömningen av vanprydande ärr fastställts.

Omprövning kan ske om olycksfallsskadan medför en väsentlig och bestående försämring av kroppsfunktionen efter det att ersättningen bestämts och betalats ut.

Vid dödsfall innan slutreglering av skadan skett utbetalas till dödsboet det belopp som motsvarar den säkerställda medicinska invaliditet som förelåg före dödsfallet. Rätt till ersättning föreligger inte om dödsfallet inträffar inom två år från skadetillfället.

3.2.2 Hjälpmedel vid invaliditet

Ersättning lämnas också för utgifter för hjälpmedel och andra åtgärder för att lindra invaliditetstillståndet.

Förutsättningarna är att läkare föreskrivit dem, att ersättning för dem inte erhålls från någon annan försäkring, enligt lag eller annan författning och att Folksam på förhand godkänt kostnaderna.

Ersättning lämnas med sammanlagt högst 1 basbelopp.

3.2.3 Dödsfallsersättning vid olycksfallsskada

Om den försäkrade avlider på grund av olycksfallsskada, utbetalas dödsfallskapital till förmånstagare.

Förmånstagare är om inte annat förordnande skriftligen anmälts till Folksam, i första hand den försäkrades make, registrerad partner, sambo. I andra hand blir arvingarna istället förmånstagare. Bland arvingarna kommer de egna barnen först. Med sambo menas person som den försäkrade sammanbor med under äktenskapsliknande former. Ingen av dem får vara gift.

4 Reseavbrott

4.1 Om det händer något allvarligt med försäkrads nära anhörig eller dennes egendom i Sverige

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäligen merkostnader för återresa till hemorten i Sverige om den försäkrade tvingas avbryta tjänsteresans tidigare än beräknat på grund av att

- nära anhörig i Sverige blir allvarligt sjuk, råkar ut för svårare olycksfall eller avlider
- oförutsedd händelse inträffar som orsakar väsentlig egendomskada i den försäkrades bostad på hemorten
- nära affärskollega, som är med på resan och som omfattas av denna försäkring, blir allvarligt sjuk, råkar ut för svårare olycksfall eller avlider.

Med nära anhörig menas make, barn, syskon, föräldrar, svärföräldrar och styvföräldrar, annan person med vilken försäkrad sammanlever och person som har vårdnad om anhörig inom försäkrads familj.

4.2 Ersättares resa

Ersättares resa betalas om någon av ovanstående skäl föreligger.

Måste arbetsgivaren av affärsmässiga skäl ersätta den försäkrade med annan person betalar Folksam transportkostnaden för ersättares resa.

Ska den försäkrade återuppta sitt arbete efter att nära anhörig har tillfrisknat eller avlidit betalas transportkostnaden för ny utresa.

5 Resgodsskydd (allrisk)

5.1 Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för egendom (resgods) – inklusive stöldbegärlig egendom som tillhör försäkrad eller som han hyrt eller lånat i Sverige och som medförts på resan.

Medhavda inventarier som tillhör arbetsgivaren omfattas också av försäkringen dock endast i den mån ersättning inte kan erhållas genom annan försäkring eller annat avtal (se Undantagen egendom).

5.1.1 Begreppsförklaring

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom avses

- 1 föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- 2 antikviteter och konstverk, äkta mattor, fick- och armbandsur, pälsar och pälsverk

- 3 kameror, projektorer, kikare, musikinstrument, bandspelare, skivspelare, förstärkare, högtalaranläggningar, radio- och TV-apparater samt tillbehör till nu uppräknade föremål (även band, kassetter, skivor).

Observera att en videoapparat är en bandspelare.

- 4 vapen, vin och sprit
- 5 datorer med tillbehör och bärbara telefoner.

De undantag, begränsningar och aktsamhetskrav som gäller för stöldbegärlig egendom tillämpas endast om det sammanlagda återanskaffningsvärdet för den stöldbegärliga egendomen som stulits eller skadats uppgår till mer än 500 kronor.

Resehandlingar

Med resehandlingar avses

- 1 bensin- och restaurangkuponger, biljetter, pass, liftkort, green-fee och resecheckar.

5.1.2 Undantagen egendom

Försäkringen gäller inte för

- 1 motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, båt eller luftfartyg samt delar och utrustning till sådan egendom
- 2 varor avsedda för försäljning samt ritningare, manuskript, arkivalier och datamedia
- 3 djur och flyttsaker
- 4 provkollektioner
- 5 arbetsverktyg.

Anm Med verktyg avses även nödvändiga arbetsredskap som krävs för att den försäkrade ska kunna utföra sitt yrke, till exempel fotografens kamerautrustning.

5.2 Högsta ersättning

Försäkringen gäller med de försäkringsbelopp som angetts i moment 1.2.1.

5.3 Stöldskador och andra egendomsskador

Ersättning lämnas för skada på medfört resgods orsakad av plötslig och oförutsedd händelse. Med skada avses också förlust.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- 1 skada på kontanter, resehandlingar, föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar samt kamera med tillbehör då sådan egendom lämnats för transport eller pollettering
- 2 skada genom skavning eller slitage
- 3 ytliga skador på resväskor och liknande såsom bucklor, repor eller dylikt utan väsentlig inverkan på användbarheten
- 4 skada genom bristfällig eller olämplig emballering
- 5 skada genom att medförd vätska eller smetande ämnen rinner ut
- 6 skada på sportredskap under användning
- 7 skada på kontanter, resehandlingar, smycken, bärbara telefoner eller kameror som lämnats i bilen

- 8 skada på övrig stöldbegärlig egendom som lämnats i bilen under mer än fem timmar
- 9 skada på övrig egendom som lämnats i bilen vid nattparkering
- 10 egendom som glömts, tappats eller förlagts, även om den senare blir stulen. Har egendomen försvunnit utan att det kan göras sannolikt på vilket sätt, anses den som bortglömd, tappad eller förlagd.

5.3.1 Aktsamhetskrav

För att inte ersättning ska sättas ned eller utebli ska följande aktsamhetskrav vara uppfyllda

- 1 den som handhaft egendomen ska ha gjort det på ett tillfredsställande sätt
- 2 transportmedel och tillfällig bostad som bungalow, lägenhet, hotellrum, passagerarhytt och motsvarande får inte lämnas olåst eller med öppna fönster
- 3 pengar, resehandlingar och stöldbegärlig egendom måste – om inte egendomens storlek omöjliggör inlåsnings, låsas in i resväska, skåp, låda eller liknande när försäkrad lämnar bostaden, hotellrummet etc.

5.3.2 Om aktsamhetskraven inte är uppfyllda

Om aktsamhetskraven inte är uppfyllda kan ersättning sättas ned, om inte oaktsamheten varit ringa eller av ringa betydelse för försäkringsfallet. Vid allvarlig försummelse kan avdraget bli kraftigt eller ersättning helt falla bort.

5.4 Hur egendom värderas och ersätts

Egendomen har ur värderings- och ersättningssynpunkt delats upp i tre olika värderingsgrupper. Hur lösöret värderas beror på vilken värderingsgrupp föremålet tillhör.

5.4.1 Värderingsgrupp 1 omfattar

Böcker, antikviteter, konstverk, mynt, sedlar och frimärken, föremål ur värderingsgruppen 2 och 3 som ingår i samlingar eller har allmänt samlarvärde.

Skada värderas till vad det i allmänna handeln kostar att inköpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället. Finns inte likvärdig egendom att inköpa i begagnat skick värderas egendomen till vad den sannolikt skulle ha kostat om den hade funnits. Samlingar värderas i sin helhet.

5.4.2 Värderingsgrupp 2 omfattar

Fotografier, film, skiv- och bandupptagningar. Skada värderas till marknadsvärdet om sådant finns och i annat fall till återanskaffningskostnaden för råmaterialet.

5.4.3 Värderingsgrupp 3 omfattar

Andra föremål än de som ingår i värderingsgrupperna 1 och 2. Skada värderas till vad det kostar att köpa ett nytt föremål som är så lika det skadade som möjligt. Om försäkrad inte återanskaffar

föremålet inom sex månader eller om föremålet minskat i värde med mer än 50 procent av priset för ett nytt föremål betalar bolaget dagsvärdet. Dagsvärdet är det värde ett föremål har sedan man från kostnaden från ett nytt föremål dragit av värdeminskningen för ålder, slitage, omodernitet och minskad användbarhet.

5.4.4 Övriga värderingsregler

Värderingen av en skada gör med utgångspunkt från prisläget vid den tidpunkt när försäkrad tidigast kan bestämma sitt ersättningsanspråk, dock senast två månader från skadedagen.

Kan skadad egendom repareras värderas skadan till den reparationskostnad som är rimlig. Reparationskostnaden får aldrig överstiga den ersättning försäkrad kan få enligt ovanstående regler.

Anm Checkar, bankböcker, kontokort och liknande ersätts endast med den kostnad som kan uppkomma för att spärra aktuellt konto. Om obehörig person utnyttjat kontot och detta medför en ekonomisk förlust för den försäkrade är denna kostnad inte ersättningsbar genom försäkringen.

5.4.5 Ersättningsregler vid skada på lösöre

Bolaget har rätt att avgöra om en skada ska ersättas kontant enligt reglerna ovan eller med egendom som är ny, begagnad respektive reparerad. Om egendom inte återanskaffas enligt reglerna ovan ersätts endast det ekonomiska värdet det vill säga vad försäkrings-tagaren skulle ha fått om han själv sålt föremålet.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts till rätta, ska egendomen snarast ställas till bolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar ersättning.

5.4.6 Resgodsförsening över 4 tim

Har den försäkrades incheckade eller polletterade bagage kommit på avvägar och därför inte kunnat lämnas ut på resmålet inom 4 timmar efter färdmedlets ankomst, lämnas ersättning för nödvändiga och skäligena extrakostnader med högst 3 000 kronor/kort. Inköpen ska göras på den ort där förseningen inträffade.

Undantag

Försäkringen gäller inte om förseningen berott på tull- eller annat myndighetsingripande.

5.4.7 Engångsbelopp för merkostnader vid förlust av kontokort, pass, visum samt resehandlingar.

För extrakostnader som uppstår som en direkt följd av att en ersättningsbar skada under moment Resgodsskydd, till exempel kostnader för spärrning av konto-, bank-, kreditkort, resekostnader för att göra polisanmälan betalas en engångsersättning om 1 000 kronor/kortinnehavare. Med skada avses också förlust.

6 Avbrottsförsäkring, strejkskydd och resestartskydd

6.1 Avbrottsförsäkring

Om försäkringstagaren för resan utnyttjade kollektiva färdmedel (flyg, buss, tåg eller båt) i kollektiv passagerartrafik försenas mer än fyra timmar lämnas 2 000 kronor i ersättning för varje påbörjad 12-timmarsperiod. Ersättning lämnas med högst 6 000 kronor/kort.

6.2 Strejkskydd

Blir påbörjad tjänsteresa försenad eller avbruten i mer än 24 timmar till följd av lockout, strejk eller fackliga åtgärder, kan den försäkrade få ersättning för merkostnader för logi och återresa till hemorten i Sverige.

Tjänsteresan anses vara påbörjad när försäkrad stigit ombord på det för tjänsteresan anlitade trafikmedlet till exempel buss, båt eller tåg. Vid flygresor anses resan påbörjad i och med att incheckningen skett på den flygplats som tjänsteresan utgår ifrån.

Begränsningar

Tjänsteresan måste vara köpt före det att strejken eller lockouten brutit ut eller varslats för att ersättning ska utgå. Ersättning lämnas bara för sådana kostnader som varit nödvändiga och skäliga. Ersättning lämnas med högst 2 250 kronor/kort.

6.3 Resestartskydd – för resenär med ej ombokningsbara flygbiljetter, t ex Apex

Kommer den försäkrade inte fram i tid till den plats där tjänsteresan ska börja, lämnas ersättning för de extrakostnader som kan uppstå för att den försäkrade ska kunna ansluta sig till den planerade resan.

6.3.1 Försening med kollektiva färdmedel

Ersättning lämnas om förseningen beror på att det kollektiva färdmedel som den försäkrade åkt med försenats och förseningen berott på kollision, dikeskörning, väderlekshinder, tekniskt fel eller trafikolycka.

Begränsningar

Kostnaderna ska vara nödvändiga och skäliga. Ersättning lämnas med högst 10 000 kronor/kort.

6.3.2 Försening av privat bil

Ersättning lämnas om förseningen beror på att den privata bil som den försäkrade åkt med försenats och förseningen beror på trafikolycka under den direkta färden till tjänsteresans utgångspunkt.

Begränsningar

Endast händelse som styrkts med polisintyg och bärgningsräkning ersätts.

Kostnaderna ska vara nödvändiga och skäliga. Ersättning lämnas med högst 10 000 kronor/kort.

Gemensamma undantag

Ersättning lämnas inte för den återbetalning som kan utgå från researrangör, trafikföretag, hotell eller liknande.

7 Ansvar som privatperson

7.1 Vad ansvarsskyddet gäller för

Ansvarsskyddet gäller för den försäkrade som privatperson i egen-
skap av resenär.

Försäkringen gäller när någon kräver att den försäkrade ska betala skadestånd för en person- eller sakskada som han förorsakat någon under försäkringstiden.

7.2 Försäkringsbelopp

Högsta ersättningsbelopp vid varje skadetillfälle anges under punkt 1.2.1. Dessa belopp gäller även om fler av dem som försäkringsavtalet gäller för är skadeståndsskyldiga. Detta gäller också om fler skador uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle.

Om person med hemvist i Sverige har rätt till skadestånd ska skälig ersättning för personskada bestämmas enligt svensk rätt.

7.3 Försäkringens omfattning

Om försäkrad krävs på ersättning för en skada som kan omfattas av försäkringen åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- 1 utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- 2 förhandla med den som kräver skadestånd
- 3 föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- 4 betala det skadestånd den försäkrade är skyldig utge (se punkt 7.2).

7.3.1 Skada på förhyrd lokal

Bolaget betalar ersättning för skada på hotellrum eller annan hyrd bostad utanför hemorten samt inventarier däri, dock endast i den mån skadan inte kan ersättas genom annan försäkring.

Undantag

Skada på grund av slitage eller vanvård ersätts aldrig.

7.3.1.1 Skada orsakad av små barn

Skada orsakad av små barn som inte uppnått sådan ålder att de enligt lag kan åläggas skadeståndsansvar ersätts som om denna ålder uppnåtts. Detta gäller dock inte i den mån ersättning för skadan kan utgå från annan.

7.3.2 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller **inte** för

- 1 ersättningsskyldighet till någon del som den försäkrade tagit på sig att svara för utöver gällande skadeståndsrätt

- 2 skada på egendom som den försäkrade eller någon annan av dem som försäkringen gäller för hyrt, lånat, bearbetat, reparerat eller på annat sätt tagit mer än helt tillfällig befattning med (beträffande hyrd bostad se punkt 7.4)
 - 3 skada som den försäkrade kan göras ansvarig för som ägare av fastighet, lägenhet eller som innehavare av tomträtt
 - 4 skada som den försäkrade kan göras ansvarig för som ägare, brukare eller förare av
 - motordrivet fordon som inte är avsatt att föras av gående då skadan uppkommit till följd av trafik med fordonet
- Anm** Undantaget avser inte eldriven rullstol, ång-, motor eller segelbåt (utom windsurfingbräda), svävare eller hydrokopter
- Anm** Om båten är utrustad med antingen utombordsmotor om högst 10,0 hkr (7,36 kW) eller segel med en segelyta av högst 10 kvm gäller försäkringen dock för personskada – luftfartyg
- 5 skada som uppkommit i samband med att den försäkrade eller någon annan av dem som försäkringen gäller för utför uppsåtlig gärning som enligt svensk lag kan leda till fängelse
 - 6 skada som försäkrad orsakat medlem i sin egen familj.

7.4 Vad försäkrad särskilt ska iaktta om han krävs på skadestånd

Om den försäkrade krävs på skadestånd och utan bolagets tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningsbelopp eller betalar ersättning är detta inte bindande för bolaget. Blir det rättegång ska den försäkrade genast underätta bolaget om det och följa våra anvisningar, annars blir domen inte bindande för bolaget.

8 Rättsskydd som privatperson

8.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkrad som privatperson i egenskap av resenär.

8.2 Vilka tvister försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för tvist som kan prövas av tingsrätt eller som efter prövning där kan prövas av hovrätt eller Högsta Domstolen eller motsvarande domstol utomlands.

Anm Försäkringen gäller **inte** för brottsmål och inte heller för tvist som endast kan prövas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar.

Undantag

Försäkringen gäller inte för tvist

- 1 som har samband med förvärvsverksamhet
- 2 som gäller ekonomiska åtgärder som för en resenär är av ovanlig art eller omfattning, eller som gäller borgensåtagande

- 3 som gäller fordran eller anspråk som överlåtits på försäkrad om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom
- 4 som gäller försäkrad i egenskap av ägare, brukar eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, luftfartyg, ång-, motor- eller segelbåt, se även punkt 8.6
- 5 som gäller skadestånd eller annan anspråk mot försäkrad på grund av gärning som föranlett misstanke om eller åtal för brott som kräver uppsåt för straffbarhet
- 6 om försäkrad inte har befogat intresse av att få sin sak behandlad. Sådant intresse anses till exempel inte föreligga om domstol eller rättshjälpsnämnd på den grunden avslagit ansökan om rättshjälp eller beslutat att rättshjälpen ska upphöra.

8.3 Vilket ombud kan försäkrad välja

För att försäkringen ska gälla måste den försäkrade anlita ombud som är lämpligt med hänsyn till den försäkrades bostadsort och ärendets natur och

- 1 som är ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat eller på allmän advokatbyrå eller
- 2 som förordnats till biträde enligt rättshjälpslagen i tvisten eller
- 3 som kan visa att han någon gång under de tre senaste åren förordnats till biträde enligt rättshjälpslagen i tvist av liknande beskaffenhet och fortfarande är lämplig som sådant biträde eller
- 4 som på annat tillfredställande sätt visat att han har särskild lämplighet för uppdraget.

Prövningen enligt punkt 3 eller 4 av ombuds lämplighet görs av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd.

Den försäkrade har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund påkalla skiljedom rörande skäligheten av advokats arvode och kostnader.

En förutsättning för att den försäkrade ska få anlita ombud enligt punkt 3 eller 4 är att ombudet förbundit sig att i händelse av tvist godta Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnds prövning av hans arvode och övriga kostnader i ärendet. I tvist som handläggs utomlands måste den försäkrade anlita ombud som bolaget bestämmer.

Vid tvist som kan antas bli prövad enligt lagen (1974:8) om rättegång i tvistemål om mindre värden krävs dock inte att ombud anlitas.

8.4 Vilka kostnader ersätter försäkringen

Försäkrad bör i första hand anlita rättshjälp eftersom bolaget inte betalar kostnader som kan eller skulle ha kunnat betalas av allmänna medel om ansökan gjorts.

Försäkrad kan få ersättning för följande kostnader om de är nödvändiga och skäligen och om försäkrad inte kan få dem betalda av motpart eller staten. Det innebär bland annat att bolaget inte betalar om den försäkrade i eller utom rättegång avstår från sina möjligheter att få ersättning av motparten.

8.4.1 De kostnader som avses är

- 1 ombuds arvode och omkostnader
- 2 kostnader för utredning före rättegång, förutsett att utredningen beställts av den försäkrades ombud eller att Allmänna Reklamationsnämnden funnit det uppenbart att nämnden inte kan avgöra tvisten utan sådan utredning
- 3 kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande
- 4 expeditionskostnader i domstol
- 5 rättegångskostnader som försäkrad ålagts att betala till motpart eller staten efter domstols eller skiljemäns prövning av tvisten
- 6 rättegångskostnader som försäkrad vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt försäkrad att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

Undantag

Försäkringen lämnar inte ersättning för

- 1 eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehålle eller andra omkostnader för den försäkrade eller annan försäkrad
- 2 verkställighet av dom, beslut eller avtal
- 3 merkostnader som uppstår om försäkrad anlitar flera ombud eller byter ombud
- 4 ersättning till skiljemän
- 5 den tilläggsavgift som ska utgå enligt 14 § rättshjälpslagen.
(I vissa fall har rättsökande att svara för 10 procent av rätts-hjälpskostnaderna)
- 6 kostnader som inte ersätts av staten därför att frågan om rättshjälpen enligt 8 § rättshjälpslagen kan anstå medan annat liknande mål prövas eller om det kan antas att sådan bedömning skulle ha gjorts om den försäkrade i övrigt hade varit berättigad till rättshjälpen
- 7 ombudskostnader som inte ersätts genom rättshjälpen till följd av att försäkrad bytt ombud eller valt ombud som med hänsyn till omständigheterna inte anses lämpligt.

8.5 Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp vid varje skada anges under punkt 1.2.1. En tvist anses föreligga om den försäkrade och annan försäkrad står på samma sida.

Även om den försäkrade har flera tvister ska de räknas som en tvist om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

8.6 Utanför Norden

Försäkringen gäller även för försäkrad som förare eller brukare av motorfordon, husvagn eller annat släpfordon eller fritidsbåt som försäkrad tillfälligt lånat eller hyrt utanför Norden.

8.7 Återkrav

I den mån ersättning lämnats på grund av försäkringen inträder bolaget i försäkrads rätt mot motpart eller staten.

9 Överfallsskydd (personskada)

9.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för personskada som tillfogats den försäkrade genom misshandel eller annat uppsåtligt fysiskt våld.

Begränsning

Försäkringen gäller inte i den mån gärningsmannen förmår betala skadeståndet.

Undantag

Bolaget betalar normalt inte skada som försäkrad har tillfogats

- 1 när den försäkrade var påverkad av alkohol, sömnmedel eller narkotiska medel, om den försäkrade inte kan visa att samband saknas mellan denna påverkan och skadan
- 2 när den försäkrade utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas
- 3 i samband med att försäkrad gjort sig skyldig till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag kan leda till dagsböter eller högre straff.

9.2 Vad försäkrad ska iaktta om han blir skadad

Om försäkrad blir skadad måste den försäkrade lämna alla upplysningar och handlingar som visar att den försäkrade är berättigad till skadestånd.

För att bolaget ska kunna lämna ersättning måste den försäkrade göra sannolikt att försäkrad inte kan utfå ersättning av gärningsmannen. Om det är ovisst om han kan betala måste den försäkrade – om bolaget så begär – föra talan mot honom. Om bolaget begär att den försäkrade för talan mot honom betalar bolaget rättegångskostnader som inte kan ersättas genom den allmänna rättshjälpen.

För att bolaget ska kunna avgöra om försäkrad behöver föra talan i rättegången eller ej är det av största betydelse att den försäkrade så fort som möjligt lämnar oss alla upplysningar av betydelse.

9.3 Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp vid varje skada anges under punkt 1.2.1. Ersättning bestäms enligt reglerna i 1:3 och 1:5 Skadeståndslagen. Det händer att domstol jämkar skadeståndet på grund av gärningsmannens personliga förhållanden till exempel minderårighet, sinnessjukdom eller ekonomiska förhållanden. Bolaget betalar i sådana fall fullt skadestånd utan jämkning. Utdömer domstol på grund av medgivande eller annan anledning högre belopp än vad som är praxis enligt skadeståndslagen lämnas dock ersättning med högst det belopp som skulle utdömts enligt reglerna i skadeståndslagen.

10 Självriskskydd

10.1 Vid avbeställning

Om avbeställningsskydd eller avbeställningsförsäkring köpts och betalats samtidigt med bindande anmälan till resa, betalas vid avbeställningsskada som ersätts enligt avbeställningsskyddets/försäkringens villkor ersättning för den del av kostnaderna som inte ersätts av beställningsskyddet/försäkringen. Resan ska ha beställts genom svensk resebyrå eller svensk researrangör. Premien för avbeställningsskyddet/försäkringen ersätts inte. Högsta ersättningsbelopp är 2 000 kronor/kort.

Med skadeanmälan ska skriftlig dokumentation i original finnas som styrker

- att ersatt avbeställningsskada föreligger
- kostnaden för avbeställningsskyddet
- att expeditionsavgift erlagts alternativt att självrisken avdragits
- orsaken som ligger till grund för avbeställningen.

10.2 För skada enligt svenska hem/villahemförsäkringsvillkor

Inträffar under utlandsvistelsen en ersättningsbar skada i den försäkrades permanenta bostad i Sverige och skadan till sin omfattning överstiger gällande självrisk, lämnas ersättning med ett belopp som motsvarar självrisken – dock högst 10 000 kronor.

Begränsningar

Ersättning lämnas endast om bostaden under den försäkrades utlandsvistelse varit obebodd. Innan ersättning utbetalas från denna försäkring ska skadan vara reglerad enligt gällande hem-, villahemförsäkringsvillkor.

10.3 För skada enligt svenska bilförsäkringsvillkor

Inträffar under utlandsvistelsen en ersättningsbar skada med den försäkrades privata personbil och skadan till sin omfattning överstiger gällande självrisk, lämnas ersättning med ett belopp som motsvarar självrisken – dock högst 10 000 kronor. Ersättning lämnas även om bilen inte medförts på resan utan stått oanvänd hemma eller på betald parkeringsplats.

Begränsningar

Självriskskyddet gäller inte för

- skada som omfattas av bilens rättsskydds- eller maskinskadeförsäkring eller till maskinskadeförsäkringen hörande rätt till avbrottsersättning
- bonusförlust
- stilleståndsersättning eller kostnad för hyrbil
- avdrag för slitage
- skada som inträffar vid resa som är längre än 45 dagar.

Innan ersättning utbetalas från denna försäkring ska skadan vara reglerad enligt gällande bilförsäkringsvillkor.

11 Allmänna bestämmelser

11.1 Avtalet och premiebetalningen

11.1.1 Försäkringstiden

Försäkringstiden börjar klockan 00.00 den dag som anges i försäkringsbrevet eller vid den tidpunkt som framgår av omständigheterna. Tecknas försäkringen på begynnelse dagen börjar försäkringstiden först vid den tidpunkt då avtalet träffas.

Avtalet förlängs automatiskt med ett år i sänder om inte försäkringstagaren senast en månad före förfallodag säger upp detsamma.

Har bolaget särskilda skäl för att inte förnya avtalet skall försäkringstagaren underrättas om detta senast en månad före försäkringstidens slut. Skickas meddelandet senare förlängs avtalet med lika många dagar som meddelandet härigenom blir försenat.

Ändring i bolagets premier och villkor för tjänstereseförsäkring tillämpas från och med nytt försäkringsår. Innebär ändringen högre premie eller strängare villkor ska försäkringstagaren underrättas härom.

Vill försäkringstagaren inte godkänna sådan ändring ska han underätta bolaget varefter försäkringen upphör att gälla vid utgången av löpande försäkringsår, dock tidigast 14 dagar efter det att bolaget lämnat meddelande om ändringen.

11.1.2 Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

Både försäkringstagaren och bolaget har rätt att vid skada säga upp försäkringen att upphöra en månad efter uppsägningen.

11.1.3 Första premie och premie vid förnyat avtal

För den försäkrade ingår premien i årsavgiften och betalas av The Card till Folksam.

11.2 Upplyningsplikt och riskökning

11.2.1 Felaktiga eller ofullständiga uppgifter

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades. Har försäkringstagaren lämnat uppgifter som han insett eller bort inse vara felaktiga eller ofullständiga och detta medfört för låg premie eller alltför förmånliga villkor begränsas bolagets ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som egentligen skulle ha gällt. Om bolaget med kännedom om de rätta förhållandena skulle ha vägrat försäkringen lämnas ingen ersättning om en skada inträffar.

11.3 Räddningsåtgärder

Den försäkrade ska efter förmåga avvärja skada som kan befaras inträffa omedelbart och begränsa skada som redan inträffat. De anvisningar som bolaget lämnat ska följas.

Bolaget ersätter skäliga kostnader för åtgärd som bolaget föreskriver eller som annars med hänsyn till omständigheterna är rimliga.

Ersättning lämnas dock inte om den försäkrade har rätt till ersättning enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

Vid annan försäkring än ansvarsförsäkring än ansvarsförsäkring ersätts räddningskostnad, även om försäkringsbeloppet inte räcker till.

Åsidosätter den försäkrade föreskrifter om räddningsåtgärder kan ersättningen minskas eller falla bort enligt nedsättningsreglerna 11.5.

11.4 Reglering av skada

11.4.1 Anmälan och ersättningskrav

Skada ska anmälas till bolaget utan dröjsmål. Skadeanmälan ska undertecknas av arbetsgivaren och den som begär ersättning. Dessutom ska den som begär ersättning

- 1 vid stöld, inbrott, rån eller överfall göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat och sända in intyg härom till bolaget
- 2 vid skada som inträffat under transport eller på hotell anmäla skadan till transportföretaget eller hotellet
- 3 vid försening av inskrivet resgods bifoga intyg från transportföretaget
- 4 lämna specificerat krav på ersättning
- 5 om annan försäkring gäller för samma skada, upplysa bolaget om detta
- 6 på begäran av bolaget, lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer, bevis, läkarintyg och andra handlingar som bolaget behöver för att reglera skadan.

11.4.2 Besiktning

Den som begär ersättning är skyldig att medverka till besiktning som bolaget vill utföra i anledning av inträffad skada.

11.4.3 Reparation

Reparation får – utöver vad som följer av 11.3 (Räddningsåtgärder) – ske endast efter bolagets godkännande. Beträffande valet av reparatör, reparationsmetod och material ska bolagets anvisningar följas. Skadade föremål ska behållas, om inte bolaget medger annat.

11.4.4 Påföljd

Åsidosätter den försäkrade åligganden enligt 11.4 kan ersättningen minskas eller falla bort enligt nedsättningsreglerna i 11.5.

11.4.5 Utbetalning av ersättning

Bolaget ska betala ersättning senast en månad efter det att den ersättningsberättigad gjort vad som angetts i 11.4.

Har den som begär ersättning uppenbarligen rätt till åtminstone visst belopp, utbetalar bolaget detta i avräkning på den slutliga ersättningen.

När det gäller egendom som repareras eller återanskaffas ska bolaget betala ersättning senast en månad efter det att den ersättningsberättigade visat att egendomen reparerats eller återanskaffats.

11.4.6 Ränta

Betalas ersättning efter utgången av den månad som angetts i 11.4.5 betalar bolaget dröjsmålsränta enligt räntelagen. Under polisutredning eller värdering enligt 11.7.3 betalar dock bolaget ränta endast enligt riksbankens diskonto.

Ränta betalas inte om beloppet är mindre än 100 kronor.

11.4.7 Preskription

Den som vill kräva ersättning förlorar sin rätt, om han inte väcker talan mot bolaget inom tre år från det att han fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande.

Har den ersättningsberättigade anmält skadan till bolaget inom den tid som angetts i första stycket, har han alltid sex månader på sig att väcka talan sedan bolaget tagit slutlig ställning i ersättningsfrågan.

11.5 Nedsättning av försäkringsersättning

11.5.1 Åsidosättande av föreskrift i försäkringsvillkoren

Har den försäkrade inte följt föreskrift i villkoren kan ersättningen, såvitt gäller honom, minskas med ett särskilt avdrag. Detta gäller om föreskriften har åsidosatts med uppsåt eller genom oaktsamhet.

Hänsyn tas till den betydelse förfarandet har haft för skadan eller dess omfattning och till omständigheterna i övrigt.

Med den försäkrad jämföras

- 1 annan som har handlat med hans samtycke
- 2 den som beträffande försäkrad egendom har en väsentlig ekonomisk gemenskap med den försäkrade
- 3 den som i den försäkrades ställe eller tillsammans med denne har haft tillsyn över försäkrad egendom.

Den som var i ett sådant sinnestillstånd som avses i 33 kap 2 § brottsbalken eller den som var under 12 år jämföras med den försäkrade endast om han har handlat med dennes samtycke.

11.5.1.1 Vid åsidosättande av föreskrift i villkoren som är till för att förhindra eller begränsa skada gäller

Om inte annat anges i respektive föreskrift görs avdrag med 20 procent av ersättningen utöver eventuell självrisk, dock lägst med 1 000 kronor.

Avdraget kan höjas i allvarigare fall, till och med så att ingen ersättning alls betalas. Av betydelse är graden av uppsåt eller oaktsamhet, i vilken utsträckning bolaget skulle ha meddelat försäkringen om det känt till rätta förhållandet samt omständigheterna i övrigt. Avdraget kan minskas om det föreligger förmildrande omständigheter.

Avdraget kan då också bortfalla.

11.5.1.2 Vid åsidosättande av föreskrifter i villkoren om räddningsåtgärder och reglering av skada (11.4.1–11.4.3) gäller

Avdrag görs med 10 procent av ersättningen utöver eventuell självrisk, dock lägst med 1 000 kronor.

Avdraget kan höjas i allvarigare fall. Avdraget kan minskas om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter. Avdraget kan då också bortfalla.

11.5.2 Framkallande av försäkringsfallet

Har den försäkrade framkallat försäkringsfallet med uppsåt lämnas inte ersättning såvitt gäller honom.

Har den försäkrade i annan försäkring än ansvarsförsäkringen framkallat försäkringsfallet genom grov vårdslöshet lämnas ersättning såvitt gäller honom endast i den mån det finns synnerliga skäl.

Har den försäkrade åsidosatt krav i villkoren på aktsamhet lämnas ersättning såvitt gäller honom endast i den mån det finns särskilda skäl. Ringa oaktsamhet påverkar inte rätten till ersättning.

Med den försäkrade jämföras

- 1 annan person som har handlat med hans samtycke
- 2 den som beträffande försäkrad egendom har en väsentlig ekonomisk gemenskap med den försäkrade, om inte särskilda skäl talar mot detta.

Den som var i sådant sinnestillstånd som avses i 33 kap 2 § brottsbalken eller den som var under 12 år jämföras med den försäkrade endast om han har handlat med dennes samtycke.

11.5.3 Oriktigt eller ofullständig uppgift vid skadereglering

Har den som är berättigad till ersättning efter försäkringsfallet uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet oriktigt uppgivit, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av hans rätt till ersättning från försäkringen, kan den ersättningen som han annars skulle ha varit berättigad till sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

11.6 Regler i särskilda fall

11.6.1 Återkrav

I den mån bolaget har betalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Återkrav mot privatperson får framställas endast

- om denne vållat skadan med uppsåt eller grov vårdslöshet
- om skadan har samband med dennes förvärvsverksamhet
- till den del han skyddas av försäkring, vad avser övriga fall än i föregående två punkter.

11.6.1.1 Leverantörsgaranti och liknande

Om den försäkrade efter det skada inträffat avstår från sin rätt till ersättning av annan enligt kontrakt, garanti eller liknande eller från återkravs rätt begränsas bolagets ersättningskyldighet i motsvarande mån och utgiven försäkringsersättning ska återbetalas till bolaget.

11.6.2 Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i denna förbehåll vid dubbelförsäkring gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i 43 § försäkringsavtalslagen.

11.6.3 Tvist om värdering

Vid tvist om värdet av skada på egendom ska på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande enligt lagen om skiljemän.

Vardera parten utser en skiljeman, som ska vara opartisk och sakkunnig i den fråga tvisten gäller. Tredje skiljeman ska utses av de båda skiljemännen om annan överenskommelse inte träffats.

Tredje skiljemannens värde gäller, om det inte överstiger det högsta eller understiger det lägsta värde som någon av de två andra kommit till. I annat fall gäller det högsta respektive det lägsta av de belopp vartill de andra skiljemännen kommit.

Vid värderingen tillämpas villkorens värderingsregler. Parterna ska ges tillfälle att lägga fram den utredning de vill åberopa och närmare utveckla sin uppfattning. I skiljedomen ska anges hur värdet av skadan beräknats. Skiljedomen ska meddelas senast sex månader efter den dag då tredje skiljemannen utsetts.

11.6.4 Force majeure

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

Om vi inte skulle komma överens...

Det är självklart för Folksam att hålla en god service. Allt vårt arbete ska vara noggrant, omdömesgillt, snabbt och korrekt samt ge full rätt åt alla.

Missförstånd eller problem går inte alltid att undvika. Men erfarenheten visar att många frågor kan klaras upp på ett enkelt sätt genom ett samtal eller kompletterande uppgifter.

Din första åtgärd

Ring eller skriv till den som handlagt ditt ärende på Folksam, så hjälps vi åt att reda ut problemet. Adress och telefonnummer till Folksams kontor finns i dina försäkringshandlingar eller i telefonkatalogens Gula sidor.

Om vi ändå inte kan enas

Det finns flera möjligheter för dig att få ärendet prövat. Du kan ta kontakt med *Kundombudsmannen Folksam* som är fristående från Folksam och prövar opartiskt om ditt ärende har handlagts på rätt sätt. Prövningen är kostnadsfri. Postadress 106 60 Stockholm, telefon 08-772 8430, 020-65 52 53, telefax 08-772 7217, e-post kundombudsmannen@folksam.se.

Kundombudsmannen svarar för alla frågor om din försäkring. Anmälan måste göras senast inom ett år från det att Folksam lämnat sitt slutgiltiga besked.

Du har möjlighet att begära hos Folksam att dina försäkringsfrågor ska prövas av *Livförsäkringens Villkorsnämnd* som är inrättad gemensamt för försäkringsbranschen.

Du kan i de flesta fall vända dig till Allmänna reklamationsnämnden, som är en statlig myndighet och har till huvudsaklig uppgift att opartiskt pröva konsumenttvister. Dock inte när det gäller vissa frågor, t ex medicinska bedömningar. Postadress Box 174, 101 23 Stockholm, telefon 08-783 17 00, 08-783 17 01. Anmälan måste göras senast inom sex månader från det att Kundombudsmannen Folksam lämnat sitt slutgiltiga besked.

I allmänna frågor rörande försäkring kan du vända dig till *Konsumenternas Försäkringsbyrå* för att få råd och hjälp. Adress Klara Norra Kyrkogata 33, 111 22 Stockholm, telefon 08-22 58 00, klockan 9.00-12.00 (www.konsumetforsakringsbyra.se).

